

Statens Kunstfonds
Projektstøtteudvalg for Scenekunst

EVALUERING AF EGNSTEATRE I DANMARK
Odsherred Teater

Steen Nørgaard
Juni 2019

INDHOLD

1	Indledning.....	1
2	Resumé af konklusioner og anbefalinger	2
3	Rammer og tal	5
3.1	Organisation og fysiske rammer	5
3.2	Økonomi	5
3.3	Vurdering af rammer og tal	7
4	Kunstnerisk aktivitet.....	8
4.1	Egnsteatres profil og kunstneriske aktiviteter	8
4.2	To halvgamle mænd – det store liveshow.....	10
4.3	Vurdering af den kunstneriske aktivitet	13
5	Forankring og synlighed.....	14
5.1	Lokal forankring og samarbejde	14
5.2	Kommunikation og synlighed	14
5.3	Vurdering af forankring og synlighed	15
6	Metode – dataindsamling.....	16
	Bilag 1: Alle egnsteatres samlede omsætning i 2017.....	17
	Bilag 2: Egnsteatres omsætning i 2017, offentligt driftstilskud og øvrige indtægter	18

1 INDLEDNING

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst (udvalget) har iværksat en uvildig evaluering af egnsteatret Odsherred Teater med hjemsted i Odsherred Kommune. Dette sker i forbindelse med teatrets nuværende aftaleperiode, 2017 - 2020. Til det formål har udvalget indgået aftale med dramaturg og konsulent Steen Nørgaard (evaluator), som har gennemført evalueringen i perioden november 2018 – juni 2019.

Odsherred Teater blev etableret som egnsteater i 1996 og drives med driftstilskud fra Odsherred Kommune og Kalundborg Kommune samt et særligt tilskud fra staten (de tidligere amtsmidler). Teatret er organiseret som en selvejende institution. Odsherred Teater havde i 2017 en årlig omsætning på knap 7,2 mio. kr.

De overordnede formål med evalueringen er formuleret af Slots- og Kulturstyrelsen.

Formål med evalueringen:

1. Medvirke til at udvikle teatrets faglige og kunstneriske niveau gennem dialog med aftaleparterne.
 2. Sikre at de statslige bevillinger til egnsteaterområdet anvendes til teatre, hvis faglige og kunstneriske niveau lever op til det generelle niveau for egnsteatre.
-

Evalueringen er baseret på både kvalitative og kvantitative data og vurderer hhv.:

1. Odsherred Teaters rammer og tal – økonomiske og organisatoriske forhold.
2. Kunstneriske aktiviteter og kvalitet.
3. Lokal forankring og synlighed.

Evaluators dataindsamling har bestået af hhv. desk research (selvevalueringsrapport, årsrapporter, visionsrapporter, presseklip, artikler, sæsonbrochurer og orientering via teatrets hjemmeside, programmer mv.), besøg på teatret og overværelse af egenproduktionerne Bankovariete 2018 – godt pyntet og To halvgamle mænd – det store liveshow. Sidstnævnte forestilling er i fokus i vurderingen af teatrets kunstneriske kvalitet.

Herudover har evaluator gennemført interviews og gruppeinterviews med teatrets leder, med repræsentanter for teatrets bestyrelse og for teatrets medarbejdere, med formand for Kultur- og Folkeoplysningsudvalget i Odsherred Kommunes og kommunens centerchef for Kultur og Borger samt formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Kalundborg Kommune og kommunens kulturchef. Data til de økonomiske og organisatoriske forhold er indsamlet af Slots- og Kulturstyrelsen. Metoden til at vurdere den kunstneriske kvalitet tager udgangspunkt i Ønskekvistmodellen som kort er beskrevet i kapitel 6.

Evaluator vil gerne benytte lejligheden til at sige tak for et godt samarbejde med alle aktører.

Evaluator Steen Nørgaard, juni 2019

2 RESUMÉ AF KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Det er evaluators grundlæggende vurdering, at Odsherred Teater i høj grad lever op til målene i gældende egnsteateraftale 2017 – 2020 og producerer professionelt teater af høj kunstnerisk kvalitet.

Evaluator anbefaler derfor helt klart, at Odsherred Kommune og Kalundborg Kommune viderefører egnsteateraftalen med Odsherred Teater for perioden 2021 – 2024.

Konkret er vurderingerne endvidere de følgende:

- Odsherred Teater er et meget veldrevet og godt organiseret teater med en meget engageret, erfaren og kvalificeret teaterchef og et velkvalificeret og engageret personale.
- Odsherred Teater har en velfungerende, stærk teaterfaglig og netværksbaseret bestyrelse, hvor fire ud af de seks udefrakommende medlemmer vælges af eksterne organisationer.

Evaluator anbefaler, at teatret ser på muligheden for, at et færre antal medlemmer vælges eksternt, således at teatret som selvejende institution i højere grad selv vælger sine bestyrelsesmedlemmer, og således at man i vedtægterne kan definere bestyrelsens samlede kompetencer.

- Odsherred Teater er helt centralt beliggende på gågaden i Nykøbing Sjælland. Teatret får her en ny stor teatersal i sensommeren 2020 med mulighed for nye aktiviteter og samarbejder. Set i dette perspektiv må teatret siges at have en spinkel økonomi, og teatret skal være opmærksom på, at driften af det nye teaterhus ikke kommer til at gå ud over de kunstneriske og aktivitetsmæssige muligheder.

Evaluator anbefaler, at teatret og kommunen tager hånd om denne trussel, således at teatret også efter ibrugtagningen af den nye teatersal kan fortsætte sin positive udvikling med at udfordre og redefinere folkeligheden som kunstnerisk omdrejningspunkt og kan udnytte sit potentiale mht. aktiviteter, synlighed og teatret som lokal kulturel dynamo.

- Den nye teatersal vil få plads til ca. 220 tilskuere mod nuværende ca. 100. En del af det forhøjede aktivitetsniveau denne forøgelse kræver er baseret på selvstændige aktører med egen økonomi. I forbindelse med indgåelse af en ny egnsteateraftale er det vigtigt, at kommunen og teatret afstemmer deres forventninger til teatrets egne aktiviteter. Evaluator anbefaler, at der ved indgåelse af en ny aftale fortsat tages udgangspunkt i og lægges vægt på den lokale og kulturelle værdi af teatrets aktiviteter.
- Odsherred Teater vil med den nye teatersal få mange selvstændige aktører i huset. Gennem de forskellige arrangementer dette medfører kommer teatret i kontakt med mange forskellige borgere

og brugere. Disse aktiviteter kan derfor også ses som publikumsudviklende aktiviteter. Sammen med teatrets egne aktiviteter vil der blive genereret et meget stort antal publikummer og brugere af huset.

- Odsherred Teater har et højt aktivitetsniveau gennem hele året med egenproduktioner og en lang række meget relevante sideaktiviteter samt aktiviteter af eksterne aktører. Teatret henvender sig meget bredt til befolkningen, til både teatervante borger og til de borgere som ikke traditionelt er kulturforbrugere. Teatret har en klar lokalfunderet profil med klare kunstneriske værdier og med et tydeligt medansvar for den kulturelle udvikling lokalt.
- Odsherred Teater er helt og holdent lokalt fokuseret. Forestillingernes nærvær, umiddelbare tilgængelighed og produktionernes engagerende form, er teatrets meget klare kunstneriske styrke.

Evaluators anbefaler, at teatret også fremadrettet bliver ved med at arbejde med både de mindre, nærværende og tematiske forestillinger og de mere omfattende borgerengagerende produktioner.

- Odsherred Teater er yderst godt forankret lokalt og har en meget stor lokalpolitisk opbakning. Teatret har en meget god og givende dialog med i særdeleshed Odsherred Kommune men også med Kalundborg Kommune. Odsherred Teater er en meget vigtig medspiller i den kulturelle udvikling og i byudviklingen i Nykøbing Sjælland og må betragtes som en lokal kulturel dynamo.
- Odsherred Teater er en åben institution der formår at samarbejde bred og respektfuldt med andre institutioner, med organisationer og med den befolkning de er en del af og lever iblandt.
- Med ibrugtagningen af den nye teatersal i sensommeren 2020 er det vigtigt, at Odsherred Teater bliver ved med at række sine arme langt ud i lokalområde, fortsat barsler med projekter som direkte involverer og engagerer lokalbefolkningen og vedbliver at være et kulturelt fyrtårn for den brede befolkning lokalt.

Samlet set kan dette konkretiseres ved hjælp af en SWOT-analyse.

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Meget engageret, erfaren og kvalificeret teaterchef.• Velkvalificeret og engageret personale.• Stærk teaterfaglig og netværksbaseret bestyrelse.• Dialogbaseret arbejdsplads med god intern kommunikation.• God økonomistyring.• Centralt placeret i bymidten.• Klar lokalfunderet profil med et stærkt kunstnerisk engagement.• Klare kunstneriske værdier i arbejdet.• Turné lokalt i Kalundborg Kommune.• Internationalt samarbejde med kunstnerisk udveksling.• Meget stærk lokal forankring, samarbejde og kulturelt medansvar.• Mange samarbejdspartnere i huset herunder teaterforeningen Teater og Musik Odsherred.• Fokus på relationsorienteret public engagement.• Godt samarbejde med lokale skoler om konkrete kunstneriske udviklingsprojekter.• Stærkt lokalt netværk og mange lokale samarbejdspartnere.• Stor kommunalpolitisk opbakning i begge kommuner.	<ul style="list-style-type: none">• Begrænset salsstørrelse og -faciliteter som dog ændres sensommeren 2020.• Bestyrelsen mangler stærke driftsmæssige kompetencer som anses som en nødvendighed i forbindelse med driften af det fuldt udbyggede teaterhus.
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Det nye teaterhus som står færdigt sensommeren 2020 og i den forbindelse udviklingen af nye kunstneriske koncepter og nye former for forestillinger i det klart forbedrede kunstneriske rum.• Fortsat udvikling af samarbejdet med husets café.• Samarbejde med nye brugere ved ibrugtagningen af det færdige teaterhus.• Styrke de driftsmæssige kompetencer i bestyrelsen, så denne er klædt på til driften af det nye teaterhus.• Fortsat arbejde med at udfordre og genopfinde folkeligheden i teatrets aktiviteter.• Fortsat udvikling af fondsansøgninger og sponsoreringer for at forbedre økonomien.	<ul style="list-style-type: none">• Hvis der kommer uhensigtsmæssig fokus på måltal fremfor kunstneriske og kulturelle værdier i vurderingen af teatrets aktiviteter.• Hvis teatrets budget til aktiviteter påvirkes negativt af de afledte udgifter ved ibrugtagningen af det nye teaterhus.• Såfremt det særlige statslige tilskud beskæres.• Hvis de lokalpolitiske forventninger ved ibrugtagningen af det nye teaterhus strider imod teatrets vision om at udfordre og genopfinde folkeligheden som kunstnerisk omdrejningspunkt.

3 RAMMER OG TAL

3.1 Organisation og fysiske rammer

Odsherred Teater blev etableret i 1996 og drives som egnsteater med driftstilskud fra hhv. Odsherred Kommune og Kalundborg Kommune samt et særligt tilskud fra staten (de tidligere amtsmidler). Den nuværende egnsteateraftale udløber med udgangen af 2020.

Simon Vagn Jensen er teaterchef for Odsherred Teater, og det øvrige faste personale består af hhv. en forretningsfører, en kommunikationsmedarbejder, en produktionsleder, en bygningsansvarlig, en skuespiller som også er dramatiker og instruktør, en skuespiller som også er projektkoordinator og en deltids projektudvikler. Øvrigt kunstnerisk personale engageres til de konkrete produktioner.

Odsherred Teater er organiseret som selvejende institution. Ifølge vedtægterne har institutionen til formål at drive stationær og opsøgende teatervirksomhed samt være initiativtager til og være samspilspartner i kulturelle aktiviteter og dermed være en fast forankret del af det kulturelle miljø. Ifølge den gældende egnsteateraftale er Odsherred Teaters primære opgave at producere minimum 2 nye scenekunstforestillinger årligt og udbyde forestillinger henover sæsonen. Teatrets primære virke er stationær. Teatret skal medvirke til skærpelsen af den kulturelle profil og kulturen som ressource i kommunerne, og teatret skal manifestere sig som en udadvendt og dynamisk kulturinstitution, hvis aktiviteter afspejler sig i områdets særlige forudsætninger og behov.

Ifølge teatrets vedtægter ledes institutionen af en bestyrelse på syv medlemmer. To medlemmer repræsenterer Odsherred Kommune, en teaterinteressert borger udpeges af teaterforeningen Teater og Musik Odsherred, Odsherred Erhvervsråd udpeger et medlem, teaterchefen udpeger to medlemmer fra det professionelle teatermiljø, og en medarbejderrepræsentant udpeges blandt de faste medarbejdere. Udover medlemmerne udpeget af teaterchefen beskriver vedtægterne ikke, hvilke kompetencer medlemmerne af bestyrelsen skal besidde.

Odsherred Teater havde tidligere til huse uden for Nykøbing Sjælland i Annebergparken, det tidligere psykiatriske hospital. I 2014 gik Odsherred Kommune og Odsherred Teater sammen om et ambitiøst projekt som skulle resultere i teatrets flytning til en placering midt på gågaden i Nykøbing Sjællands centrum. Blot to år efter i sommeren 2016 flyttede teatret ind i de nuværende bygninger på gågaden i centrum af byen. Den nye placering var en realitet og med en større anlægsbevilling fra Odsherred Kommune på 10 mio. kr. og fondsmidler på over 25 mio. kr. kom projektets samlede økonomi på plads, således at også den nybyggede teatersal, som skal stå klar i sensommeren 2020, var sikret. Med den nye placering råder teatret over en mindre midlertidig ret lavloftet teatersal (kommende prøvesal) på 9 x 13 meter, foyer, café, værksted, garderobe, lagerlokaler, administrationslokale/kontor og et par værelser på 1. sal. Med færdiggørelsen af det endelige byggeri vil teatret endvidere råde over en teatersal med ca. 220 pladser, værksted, systue, teknik og faciliteter til skuespillere - et samlet bruttoareal på godt 1.000 m².

3.2 Økonomi

I 2015 havde Odsherred Teater en samlet omsætning på godt 6,3 mio. kr., i 2016 godt 7,1 mio. kr. og i 2017 knap 7,2 mio. kr. (se tabel 1). Teatrets driftstilskud fra Odsherred Kommune udgjorde i 2015, 2016 og 2017 hhv. knap 2,9 mio. kr., knap 3,5 mio. kr. og 3,7 mio. kr. Fra Kalundborg Kommune modtog teatret et driftstilskud på 250.000 kr. i 2015 og 2016 og 350.000 kr. i 2017. Teatret modtog endvidere godt 1,8 mio. kr. årligt (2017) i særligt statsligt driftstilskud (de tidligere amtsmidler).

Det samlede offentlige driftstilskud udgjorde i den treårige periode hhv. 78%, 78% og 82% af den samlede omsætning. Staten har hvert år ydet en refusion til kommunerne af det kommunale driftstilskud til teatret. I 2017 udgjorde den statslige refusion til kommunerne 36,3 %.

Tabel 1 - Omsætningsfordeling i kr. og procent af samlet beløb

	2015	2015	2016	2016	2017	2017
	kr.	%	kr.	%	kr.	%
Indtægter i alt (excl. driftstilskud)	1.363.387	22%	1.580.333	22%	1.274.658	18%
Salg af forestillinger	80.880	6%	165.910	10%	160.413	13%
Entreindtægter	167.741	12%	209.555	13%	303.308	24%
Indtægt på øvrige aktiviteter	405.421	30%	277.064	18%	309.103	24%
Statslige tilskud (excl. driftstilskud)	324.830	24%	412.804	26%	6.900	1%
Kommunale tilskud (excl. driftstilskud)	270.000	20%	0	0%	39.703	3%
Fonde, puljer og sponsorer	114.515	8%	515.000	33%	455.231	36%
Offentlige driftstilskud i alt	4.951.525	78%	5.553.525	78%	5.903.525	82%
Kommunalt driftstilskud (jf. egnsteateraftale)	3.104.000	63%	3.706.000	67%	4.056.000	69%
Særligt statsligt tilskud	1.847.525	37%	1.847.525	33%	1.847.525	31%
Omsætning i alt	6.314.912		7.133.858		7.178.183	

Odsherred Teaters egenindtægter (salg af forestillinger, tilskud fra fonde/puljer mv.) udgjorde i 2015 knap 1,4 mio. kr. eller 22 % af den samlede omsætning, mens den i 2016 udgjorde knap 1,6 mio. kr. eller 22 % af den samlede omsætning og i 2017 knap 1,3 mio. kr. eller 18 % af omsætningen. Det skal bemærkes, at der i teaterhuset genereres en langt større økonomi end den her nævnte gennem de mange selvstændige samarbejdspartnere teatret har og som har en lang række arrangementer og aktiviteter i huset. Økonomien i disse mange aktiviteter figurerer ikke i Odsherred Teaters regnskab.

Tabel 2 - Omkostningsfordeling i kr. og procent af samlet beløb

	2015	2015	2016	2016	2017	2017
	kr.	%	kr.	%	kr.	%
Husleje/lokaleomkostninger	407.760	6%	222.533	3%	767.900	11%
Produktion	408.704	6%	314.334	5%	239.052	3%
Turnéomkostninger	181.231	3%	179.714	3%	219.811	3%
Løn (faste og eksterne)	3.839.099	61%	4.134.597	60%	3.877.880	55%
Øvrige omkostninger	1.473.254	23%	2.010.121	29%	1.924.985	27%
Omkostninger i alt	6.310.048		6.861.299		7.029.628	
Resultat	4.864		272.559		148.555	

I tabel 2 ses fordeling af omkostninger. De svingende husleje/lokaleomkostninger skyldes teatrets flytning i 2016 fra Annebergparken uden for byen til gågaden i centrum af Nykøbing Sjælland, hvilket betød noget lavere husleje i flytningsåret og højere husleje i 2017 efter endt flytning. De lavere

produktionsomkostninger i 2017 skyldes dels besparelser på især det tekniske område, dels at teatret de foregående år havde produceret større borgerengagerende forestillinger, hvilket ikke var tilfældet i 2017.

I 2017 havde Odsherred Teater en samlet omsætning på knap 7,2 mio. kr., dermed er teatret blandt de 15 egnsteatre som alle har en samlet omsætning på mellem 5 og 10 mio. kr. Samtidig ligger teatret noget under landsgennemsnittet på 11 mio. kr. 20 af landets 33 egnsteatre havde en totalomsætning på under 10 mio. kr., således havde kun 13 egnsteatre en omsætning over 10 mio. kr. (se bilag 1).

Når det gælder andelen af egenindtægter i forhold til den samlede omsætning, placerer Odsherred Teater sig blandt de 14 egnsteatre som i 2017 havde en egenindtægt på under 30 % (se bilag 2).

3.3 Vurdering af rammer og tal

Baseret på Slots- og Kulturstyrelsens data, bearbejdning af disse samt interviews med Odsherred Teaters leder og bestyrelse, er det evaluators samlede vurdering, at Odsherred Teater er et meget veldrevet og godt organiseret teater med en meget engageret, erfaren og kvalificeret teaterchef samt et velkvalificeret og engageret personale.

Der er en god intern kommunikation på teatret med en struktureret dynamisk dialog om teatrets planer, med jævnlige personalemøder og ensemblemøder om fremtidige ønsker og mål.

Med hensyn til teatrets bestyrelse vælges fire ud af de seks udefrakommende medlemmer eksternt, hvilket gør det vanskeligt at sikre medlemmernes samlede kompetencer. Evaluator anbefaler, at teatret ser på muligheden for at et færre antal medlemmer vælges af eksterne, og at man ved den deraf følgende vedtægtsændring får beskrevet, hvilke kompetencer bestyrelsen samlet skal besidde. Evaluator vurderer, at teatret bør styrke de driftsmæssige kompetencer i bestyrelsen, så denne er klædt på til driften af det nye teaterhus.

Odsherred Teater er økonomisk meget veldrevet og har set i et nutidsperspektiv en fin økonomi. Ser man derimod på teatrets fremtid med driften af et stort nyt teaterhus, med teatrets mange nuværende aktiviteter og formodede kommende nye aktiviteter og teatrets ambitioner og muligheder, har teatret derimod en spinkel økonomi.

Teatret skal være opmærksom på, at de afledte udgifter ved ibrugtagningen af det nye teaterhus ikke får en negativ påvirkning på teatrets aktivitetsbudget, således at driften af teaterhuset kommer til at gå ud over de kunstneriske og aktivitetsmæssige muligheder. Evaluator anbefaler, at teatret og kommunen tager hånd om denne trussel, således at teatret kan fortsætte sin positive udvikling og udnytte sit potentiale med hensyn til aktiviteter, synlighed og teatret som lokal kulturel dynamo.

4 KUNSTNERISK AKTIVITET

4.1 Egnsteatres profil og kunstneriske aktiviteter

I forbindelse med kommunalreformen i 2006 og den deraf ændrede støttestruktur, hvor Odsherred Teater gik fra at være støttet af flere kommuner og i særdeleshed Vestsjællands Amt til at være driftsstøttet primært af den nye Odsherred Kommune, redefinerede teatret sin profil til at være en lokalt forankret folkelig institution som bevidst forholdt sig til det publikum og den geografi som var omkring teatret. Teatret har siden arbejdet med denne profil og videreudviklet den gennem sine forestillinger og sine andre aktiviteter samt ikke mindst ved flytningen til gågaden i Nykøbing Sjælland. Med denne profil har teatret et ønske om at medvirke til at styrke den lokale selvopfattelse, identitet og sammenhængskraft. Teatret ønsker med sine forestillinger at møde lokalområdet i øjenhøjde og samtidig udfordre og redefinere folkelighedsbegrebet. Dermed ønsker teater i modsætning til den populistiske folkelighed, som vil please sit publikum, at bryde vanetænkningen og skabe kunstnerisk og kulturel friktion, byde publikum noget nyt serveret i øjenhøjde og med respekt. Odsherred Teater har således placeret sig et sted, hvor de med den kunstneriske integritet i behold forholder sig aktivt og respektfuldt til lokalområdet og dets demografi.

Odsherred Teater har i flere af sine forestillinger inddraget de lokale borgerne både i udviklingen af forestillingerne og ved udførelsen af disse. Disse borgerinddragende processer ligger i direkte forlængelse af teatrets profil og har været med til at udbygge denne.

Teatret henvender sig bredt til lokalbefolkningen. Som lokalbaseret egnsteater mener teatret, at dette er en forudsætning for dets berettigelse. Derfor har teatret også en række forskelligartede aktiviteter og arrangementer lige fra den borgerinddragende egenproduktion *Velkommen til Twin Peaks* produceret i samarbejde med Fix & Foxy over egenproduktionen *Historien om en sang* skrevet af Mei Oulund på baggrund af interviews med ældre borgere i Odsherred og til teatrets årlige *Bankovariete* i november og december. Hertil kommer en række forskellige gæstearranger som f.eks. den tilbagevendende sommerrevy, *Dragsholm Revyen*, operakoncerter og *Comedy Night*.

Odsherred Teater producerer og opfører sine forestillinger lokalt på teatret. Teatret sender herudover som regel en af årets forestillinger på turné til forsamlingshuse i Kalundborg Kommune.

Odsherred Teater er engageret internationalt i et stort EU-finansieret samarbejdsprojekt mellem syv europæiske lande. Projektet indeholder afviklingen af workshops i hvert enkelt land med skoleelever om deres håb og ønsker til fremtiden. På Odsherred Teater deltager ca. 1000 elever. Det genererede materiale i de syv land samles til en professionel forestilling med kunstnere fra hver af de syv lande, England, Spanien, Polen, Østrig, Tyskland, Norge og Danmark. Forestillingen får premiere på Odsherred Teater til september 2019. Teatret deltog i et lignende EU-projekt tilbage i 2013.

I 2015 producerede teatret sin borgerinddragende forestilling *Byen bag skoven* med koncept af den tyske instruktør og eventudvikler Jörg Lukas Matthaei. *Banko!* med tekster af Mei Oulund, Per Linderoth som konsulent og Jan Overgaard som kapelmester. Teatret genopsatte *Pim and Theo*, teatrets første EU-samarbejdsprojekt fra 2013 samt *Historien om en sang* af Mei Oulund.

I 2016 producerede teatret endnu en borgerinddragende forestilling Velkommen til Twin Peaks af Fix & Foxy, den nu tilbagevende Bankovarieté med tekster af Mie Oulund samt genopsatte Pim and Theo og Historien om en sang.

Tabel 3 - Antal produktioner, forestillinger og publikummer

Produktioner		Forestillinger		Publikummer	
<i>Produktion 2015</i>		<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>	<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>
<i>Egenproduktion:</i>	Byen bag skoven	11	0	359	0
	Banko	14	0	773	0
<i>Samproduktion:</i>	0	0	0	0	0
<i>Genopsætning:</i>	Pim og Theo	6	6	400	480
	Historien om en sang	0	4	0	250
<i>Gæstespil (indkøbt af teatret)</i>	0	0	0	0	0
Total – 2015		31	10	1532	730
<i>Produktion 2016</i>		<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>	<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>
<i>Egenproduktion:</i>	Velkommen til Twin Peaks	15	0	450	0
	Bankovarieté	16	0	1099	0
<i>Samproduktion</i>	0	0	0	0	0
<i>Genopsætning:</i>	Pim og Theo	2	28	25	2100
	Historien om en Sang	4	5	139	250
	Hverdage er en fest	3	0	75	0
<i>Gæstespil (indkøbt af teatret)</i>	0	0	0	0	0
Total – 2016		40	33	1338	2350
<i>Produktion 2017</i>		<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>	<i>Lokale</i>	<i>Turné</i>
<i>Egenproduktion:</i>	Kom igen Kylling	5	18	300	1080
	Nina Kære Nina	5	1	280	80
	Banko Varieté 2017	18	0	1434	0
<i>Genopsætning:</i>	Historien om en Sang	0	6	0	500
	Pim og Theo	0	5	0	400
	Jazzen, Kunsten	2	0	75	0
	Hverdagen er en fest	1	0	20	0
<i>Gæstespil (indkøbt af teatret)</i>	Det forsømte Forår (v. Anders Ahnfelt-Rønne)	1	0	50	0
	Babettes Gæstebud (v. Anders Ahnfelt-Rønne)	1	0	50	0
	Nytårskoncert (Annemette Phødenphant)	1	0	88	0
	Skæbner på Kanten (v. Annemette Phødenphant)	1	0	44	0
	Babettes Gæstebud (v. Anders Ahnfelt-Rønne)	1	0	50	0
	Spansk musik (v. Annemette Phødenphant)	1	0	25	0
	Operabrunch (v. Annemette Phødenphant)	1	0	60	0
Total - 2017		38	30	2476	2060

I 2017 producerede teatret Kom igen kylling, en familieforestilling fra 7 år af Thomas Tidholm, Nina kære Nina af Mei Oulund på baggrund af interviews med borgere fra Odsherred, Bankovariete 2017 – gaveræset med tekster af Mei Oulund og genopsatte Historien om en sang og Pim and Theo.

I tabel 3 på foregående side kan man se Odsherred Teaters forestillinger i 2015, 2016 og 2017. Det fremgår, at teatret spillede henholdsvis 41, 73 og 68 forestillinger stationært og på turné de tre år og havde her mellem 2.262 og 4.536 tilskuere.

I tabel 4 kan man se de forestillinger, teatret har opført lokalt i 2017. Ser man på belægningsprocenten må man sige, at den er meget fin på langt de fleste arrangementer. Man kan også se, at forestillingen Bankovariete 2017 trækker over halvdelen af det i tabellen anførte publikumsantal.

Tabel 4 - Belægningsprocenter 2017 - antal lokalt spillede på egen stationær scene (ikke-gratis forestillinger)

Forestillinger	Antal opførelser	Inviterede publikum	Betalende publikum	Antal pladser i alt	Sædebelægning
Kom igen Kylling	5	0	300	400	75%
Nina Kære Nina	5	40	280	400	80%
Bankovarieté 2017	18	80	1250	1440	92%
Jazzen, Kunsten	2	0	75	120	63%
Hverdagen er en fest	1	0	20	40	50%
Nytårskoncert	1	0	88	100	88%
Det forsømte Forår (gæstespil)	1	0	50	80	63%
Skæbner på Kanten (gæstespil)	1	0	44	60	73%
Babettes Gæstebud (gæstespil)	1	0	50	80	63%
Spansk musik (gæstespil)	1	0	25	60	42%
Operabrunch (gæstespil)	1	0	60	60	100%

Ud over teatrets forestillinger og gæstespil foregår der en lang række publikumsorienterede aktiviteter på teatret. Teaterforeningen Teater og Musik Odsherred opfører sine mange forestillinger på teatret og hertil kommer workshops, mødeaktiviteter, velkomstmøder for tilflyttere, foreningsarrangementer, debatmøder, m.v. Teatret kommer via disse mange aktiviteter i kontakt med et stort antal borgere i Odsherred, og teatret betragter disse aktiviteter som en vigtig del af publikumsudviklingen på teatret. Teatret kommer endvidere via sin research til forestillingerne i kontakt med mange borgere, unge og ældre.

4.2 To halvgamle mænd – det store liveshow

Evaluators har haft mulighed for at se to af Odsherred Teaters egenproduktioner: Bankovariete 2018 – godt pyntet og To halvgamle mænd – det store liveshow.

Forestillingen To halvgamle mænd blev set på Odsherred Teater den 24. maj 2019. Forestillingen vil her blive genstand for en nærmere vurdering.

To halvgamle mænd er skrevet og instrueret af Mei Oulund med inspiration fra Bjarne Schilling og Gorm Vølvers bog, *Den store håndbog for halvgamle mænd*. Forestillingen havde premiere den 27. marts 2019 på Odsherred Teater. På scenen var skuespillerne Henrik Ibsen og Simon Vagn Jensen. I teatersalen var der godt 100 pladser som stort set alle var besat den 24. maj.

Folk indfinder sig lidt efter lidt. Der er mulighed for at tage drikkevarer med i salen, hvilket mange benytter sig af. Fem minutter før forestillingen skal begynder kommer skuespillerne ind på scenen. De proklamerer at forestillingen går i gang – om 5 minutter. De småsnakker med publikum viser bogen som forestillingen er inspireret af og minder mændene om, at det er nu de skal besøge toilettet – det kan jo være svært at holde sig, når man er oppe i alderen. Stemningen er slået an, folk griner, og der eksisterer en jovial stemning. Efter en del renderi ud og ind fra toilettet går forestillingen i gang med et velkommen og etablering af scenografien til rytmerne fra skuespillernes nymnen og efterfølgende musik fra en rød rejsegrammofon. Scenen består i øvrigt af en bagvæg der forestiller interiøret i en stue, på gulvet er et tæppe og derudover er der en række kasser/podier som kan stables og flyttes og blive til en stol, en pult osv. efter behov. Den store håndbog for halvgamle mænd ligger fortsat fremme på et af podierne. Skuespillerne laver en lille dans for publikum, der på enkel vis illustrerer de to rollers forskellighed, Simon Vagn Jensens rolle er smidig og adræt, Henrik Ibsens rolle er lidt stiv og knap så elegant. Endnu et sceneelement bæres ind, en lænestol med et gevir påmonteret ryglænet. De to roller begynder en dialog om værdien af at grine. Det er dels en dialog indbyrdes der afspejler deres forskelle og uenighed, Simon Vagn Jensens smidige rolle mener, at man lever længere og bliver mere lykkelig, hvis man griner noget mere, Henrik Ibsens lidt stive rolle mener, at det er noget sludder. Ind i mellem taler de direkte til publikum som også bliver inddraget som eksempler på det rollerne diskuterer, at ældre mænd griner for lidt og er for gnavne. Der er stor genklang blandt publikum, og den joviale stemning eksisterer. I denne form og med små ændringer i scenografien bliver forskellige andre temaer vendt, betydningen af det at være tjekket førhen i modsætning til nu, at man alle har noget forskelligt med sig fra tidligere og betydningen af det menneskelige ydre kontra det indre.

Ved direkte at læse i *Den store håndbog for halvgamle mænd* begynder rollerne at gennemgå bogens fire typer af halvgamle mænd: Den terminale og den ny-smarte. Publikum er allerede i starten af forestillingen blevet introduceret til, at denne gennemgang var en del af forestillingen og således er bogen present gennem store dele af forestillingen. Rollerne bruger hinanden som klare eksempler på henholdsvis den terminale, som passer perfekt på Henrik Ibsens rolle, og den ny-smarte, som passer fint på Simon Vagn Jensens rolle, som dog får vendt og nuanceret temaet ved også at se på, hvad der ligger bag den ny-smarte facade. Der opstår en snak om gode venner og et stemningsskift i forestillingen. Rollerne finder sammen som gode venner, og der opstår nærhed og sårbarhed i spillet. Det bliver dog for tæt for rollerne, og de går videre og diskuterer nye temaer, ikke at ende som ens far som var tvær og skallet, hårtab, skallethed og hårtransplantation, at have svært ved at huske. Rollerne laver en slags "gæt og grimasser", med reference til det tv-program de og publikum husker fra førhen, om hvor forskellige ting fra hverdagen er henne. Det bliver lidt et nummer i forestillingen som bryder stilen og ikke helt kommet til at fungere i sammenhængen. Omklædt med maske og kappe på kommer skuespillerne ind bagfra til musik og stiller sig op på hver sit podie. Forestillingen har her et markant skift i stil. De forklædte skuespillere/roller går videre i gennemgangen af de fire typer af halvgamle mænd, nu rabatmanden som illustreres med groteske historier om jagten på rabat og besparelser med kropslige illustrationer som f.eks. da den ene smadrer til tankpasser pga. en prisstigning på benzinen. Skuespillerne afmaskerer sig og er tilbage i rollerne fra før. Nye temaer

diskuteres, kvinder, kønsroller. Der bliver en battle om at brokke sig i alfabetisk rækkefølge, og nye temaer vendes, forældre og faderrollen, tosomheden som halvgammel, tomheden, kroppens forandring. De fortæller om den sidste type, maratonmanden og konkurrerer på udholdenhed. Der bliver endnu et skift, der åbnes øl og skåles ud til publikum, og rollerne finder sammen igen, og der vendes tilbage til temaet om at grine noget mere. Til slut reflekteres der over glæden ved at være nået til det stade i livet hvor man nu befinder sig med et udsyn til livets sidste rejse til en fjern gallakse. Skuespillerne bukker og forestillingen er slut.

Allerede med det man kan kalde forestillingens fortæppe, skuespillernes introduktion før starten, er der en meget imødekomende kommunikation og positiv vilje hos skuespillerne. Dette engagement går igen forestillingen igennem, og man får klart det indtryk, at skuespillerne og dermed forestillingen vil en noget og har noget på hjerte. Den groteske og humoristiske form bliver motor i en sjov men også alvorlig fortælling om det at være blevet halvgammel, om ensomhed, om de svære sider af livet, om det ydre kontra det indre. Fokus i forestillingen ligger klart på fortællingerne og skuespillet. Rent visuelt fungerer forestillingen fint med sine yderst simple scenografiske elementer, bagvæg, kasser, lænestol, grammofon. Det er således ikke gennem de visuelle æstetiske valg forestillingen vil fortælle noget men derimod gennem skuespillerne og dermed instruktionen samt teksterne. Man kan diskutere, om forestillingen vil en smule for meget, når der skal leges gæt og grimasser om ikke at huske, en scene evaluator mener ikke fungerer set i forhold til helheden. På den anden side er det måske en bagatel i en meget underholdende forestilling som vil sit publikum.

To halvgamle mænd er en sammenhængende forestilling som berører mange temaer som fint kædes sammen via skuespillernes håndtering af rollerne og det overordnede tema om at være blevet halvgammel. Forestillingen opleves derfor også som en samlet helhed, som via skift i temaer og ændringerne i det indbyrdes forhold rollerne imellem virker fint nuanceret. Teknisk fungerer forestillingen godt, om endt der er tale om en teknisk set enkel forestilling. Skuespillerne fungerer overbevisende med en meget stor kontakt til publikum og med skønne skift, dejlig humornet timing og fint nuancerede roller som på intet tidspunkt udleveres for at skabe billige point. Forestillingens humor ligger dels i tekstens dejlige groteske historier og dialoger, i timingen på scenen og i skuespillernes klare karakterspil. Man er som publikum i klar kontakt med det der sker på scenen, man overraskes, man bliver berørt, man griner og er underholdt, og man er inddraget og med hele vejen igennem forestillingen.

To halvgamle mænd er gennem sin både humoristiske og alvorlige tilgang til de mange temaer en meget relevant forestilling som klart forholder sig til målgruppen og må siges at være på niveau med nutiden. Forestillingen behandler et vigtigt emne, både realiteterne hos mænd som er kommet op i årene samt gennem skuespillet og instruktionen relationen mellem mænd. Ved forestillingens overordnede tema og humoristiske form henvender den sig bredt og tilbyder på den måde også en kunstnerisk og indholdsmæssig oplevelse for et ikke teatervant publikum. Der ligger en overordnet nødvendighed i intentionen om at producere helstøbte og kunstneriske forestillinger for en klart udvidet målgruppe. Man kan diskutere, om forestillingen ind i mellem kunne have arbejdet mere i dybden med de alvorlige sider af de forskellige temaer. Forestillingen gør det, så spørgsmålet er, om den i forhold til sin nødvendighed ville have vundet ved at udbygge denne side en smule. Måske kunne forestillingen ad den vej have stået tematisk endnu stærkere og endog fået en endnu større underholdningsværdi for publikum.

Evaluator vurderer på baggrund af overstående, at To halvgamle mænd indeholder et fint niveau af kunstnerisk kvalitet, er indholdsmæssig ambitiøs og tematisk meget relevant. Den er professionel gennemført med en meget klar kommunikation og et stort nærvær. Set som en forestilling der både skal spille stationært og sendes på turné til forsamlingshuse rundt om i Kalundborg Kommune er forestillingen eksemplarisk.

4.3 Vurdering af den kunstneriske aktivitet

Det er evaluators vurdering, at Odsherred Teater lever op til egnsteateraftalen og de kunstnerisk mål for aftaleperioden. På baggrund af det samlede materiale og vurderingen af forestillingen anbefaler evaluator, at Odsherred Kommune og Kalundborg Kommune viderefører egnsteateraftalen med Odsherred Teater.

Odsherred Teater har et højt aktivitetsniveau gennem hele sæsonen med egenproduktioner, gæstespil, , workshops, mødeaktiviteter, foreningsarrangementer samt en lang række aktiviteter herunder forestillinger af eksterne aktører. Teatret har en klar lokalfunderet profil med klare kunstneriske værdier i sit arbejde og med et tydeligt medansvar for den kulturelle udvikling lokalt.

Odsherred Teater henvender sig med sine borgerengagerende forestillinger, med sine revitaliserede folkelige og tematisk rammende forestillinger og med sin publikumshenvende stil til den brede befolkning, til både de teatervante borger og til de borgere som ikke er kulturforbrugere. Som et teater der helt og holdent er lokalt fokuseret, er forestillingernes nærvær, umiddelbare tilgængelighed og produktionernes engagerende form teatrets meget klare kunstneriske styrke. Teatret er bevidst om denne styrke. Evaluator anbefaler, at teatret også fremadrettet bliver ved med at arbejde med både de mindre, nærværende og tematiske forestillinger og de mere omfattende borgerengagerende produktioner. Som lokalt funderet egnsteater er det vigtigt at fastholde den engagerende og bredt appellerende profil. Deltagelse i internationale samarbejdsprojekter som det nuværende EU-finansierede projekt, anses endvidere at være vigtigt for teatrets udvikling som organisation, som arbejdsplads og rent kunstnerisk.

5 FORANKRING OG SYNLIGHED

5.1 Lokal forankring og samarbejde

Odsherred Teater blev egnsteater i det daværende Vestsjællands Amt med hjemsted i Nykøbing-Rørvig Kommune i 1996 og har således eksisteret som egnsteater i godt 23 år. Teatret tilbragte de først 20 år i Annebergparken lidt uden for Nykøbing Sjælland. Frem til 2010 med en orientering nationalt, med turnévirkosomhed og med en mindre lokal forankring og synlighed til følge. Teatret påbegyndte som nævnt i 2006 i forbindelse med kommunalreformen en proces som skulle føre frem til en større lokal forankring og fokusering. Det blev imidlertid først i 2010 med projektet Landet – should I stay og should I go, at denne proces for alvor tog fart. Med en række lokalengagerende projekter siden og med flytningen i 2016 til gågaden i Nykøbing Sjællands centrum har teatret i dag en yderst stærk lokal forankring.

Teatret har med projekter som Historien om en sang, Velkommen til Twin Peaks og det kommende I Will be Everything inddraget og engageret lokalbefolkningen i sine forestillinger og skabt et lokalt medejerskab og en meget stor kommunalpolitisk opbakning. Odsherred Kommune og Odsherred Teater har gennem de seneste år haft et meget tæt samarbejde ikke mindst om etableringen af det nye teaterhus og den kommende teatersal, men også om hele den kulturelle udvikling i Odsherred. Også i Kalundborg Kommune er opbakningen stor. Kommunen giver udtryk for meget stor tilfredshed både med teatret som sparringspartner, og med den måde teatret har været med til at revitalisere de mange lokale forsamlingshuse gennem projektet Liv i forsamlingshusene, hvori Odsherred Teaters forestillinger indgår.

Teatrets leder Simon Vagn Jensen har desuden i samme periode engageret sig lokalt i en række bestyrelser, turistrådet, det kommunale ansættelsesudvalg, højskolebestyrelser, erhvervsforeninger, kulturelle styregrupper mm., og teatret har generelt engageret sig i lokalpolitiske og kulturelle spørgsmål. Med teatrets placering i centrum af Nykøbing Sjælland har det desuden fået en vigtig rolle i hele udviklingen af byen og lokalområdet.

Odsherred Teater samarbejder meget bredt lokalt lige fra de andre kulturorganisationer som Kunst- og Kulturhistorisk Museum og Odsherred Bibliotek og Kulturhuse over en række organisationer som handelsstandsforeningen, Odsherred Erhvervsforum, turistorganisationen og Geopark Odsherred til Ung i Odsherred og ungekulturhuse samt en lang række lokale foreninger. Teatret har desuden et meget tæt samarbejde med Teater og Musik Odsherred, som har til huse på teatret og spiller sine mange forestillinger der. Odsherred Teater må betragtes som en meget åben kulturinstitution, som i samarbejdet med andre favner stort set hele kommunen.

Gennem det EU-støttede projekt I Will Be Everything samarbejder teatret desuden med kommunens skoler om udviklingen af materialet til forestillingen. Teatret samarbejder også her internationalt med de seks andre europæiske lande som er med i projektet.

5.2 Kommunikation og synlighed

Odsherred Teaters traditionelle markedsføring sker gennem hjemmeside, Facebook, nyhedsbreve, sæsonbrochurer, forestillingsprogrammer, plakater og lignende. Til at varetage dette arbejde har teatret en kommunikation og PR-medarbejder. Som en yderst vigtig dimension i kommunikationen mellem teatret og

lokalområdet arbejder teatret med udviklingen af relationer udadtil og med involvering og engagering af lokalbefolkningen. Det er i høj grad via dette arbejde, som både foregår i forbindelse med produktionerne og i forbindelse med de mange sideaktiviteter teatret deltager i, at teatret er i kontakt med lokalområdet og har en yderst stor lokal synlighed.

Teatrets mange aktiviteter i huset både egne og andres gennem hele året skaber også en stor synlighed lokalt. Hertil kommer aktiviteter på gågaden samt deltagelse i andre lokale arrangementer og events så som Geopark Festival.

5.3 Vurdering af forankring og synlighed

Odsherred Teater er yderst godt lokalt forankret med en meget stor lokalpolitisk opbakning. Teatret har et meget stort lokalt engagement og må betragtes som en lokal kulturel dynamo, som er en meget vigtig medspiller i den kulturelle udvikling lokalt og i byudviklingen i Nykøbing Sjælland.

Odsherred Teater formår at samarbejde med og vise respekt for den befolkning, de er en del af og lever iblandt. Teatret har gennem de seneste ti år opnået en større og større synlighed, en synlighed som bl.a. er opnået gennem de involverende og engagerende projekter, teatret har udviklet, gennem et tæt samarbejde med andre kulturinstitutioner og gennem de mange aktiviteter både inde og ude hen over hele året.

Med ibrugtagningen af den nye teatersal i sensommeren 2020 åbnes der op for yderligere samarbejder omkring brugen af huset og for udviklingen af nye aktiviteter i huset. Det er i den forbindelse vigtigt, at Odsherred Teater bliver ved med at række sine arme langt ud i lokalområde og fortsat barsler med projekter som direkte involverer og engagerer lokalbefolkningen og på den måde vedbliver at være et kulturelt fyrtårn for den brede befolkning lokalt.

6 METODE – DATAINDSAMLING

Evalueringen er gennemført over fire faser ud fra følgende fremgangsmåde:

Metoder og interesser

Desk research

- Desk research, herunder vedtægter, egnsteateraftale, teatrets selvevaluering, årsrapporter, artikler, presseklip mv.
- Analyse af det kvantitative materiale indsamlet og bearbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen.

Interviews

- Interview med teatrets leder.
- Interview med repræsentant for teatrets bestyrelse og for teatrets medarbejdere.
- Interview med formand for Kultur- og Folkeoplysningsudvalget i Odsherred Kommunes og Odsherred Kommunes centerchef for Kultur og Borger samt formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Kalundborg Kommune og Kalundborg Kommunens kulturchef.
- Gruppeinterview med teatrets leder, bestyrelsen, medarbejderrepræsentanter og kommunerne.

Forestillinger

- Set teatrets egenproduktioner: Bankovariete 2018 – godt pyntet og To halvgamle mænd – det store liveshow.

Afreportering

- Udarbejdet nærværende rapport.
- Præsenteret rapporten for Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst.

Det metodiske greb, der ligger til grund for at evaluere den kunstneriske aktivitet, er Ønskekvistmodellen. Ønskekvistmodellen er udviklet af forskere fra Aarhus Universitet¹. Den udgør en enkel model for, hvordan man på struktureret vis kan diskutere og vurdere kvalitet i den performative kunst. Ønskekvistmodellen skitserer kunstnerisk kvalitet som en kombination af villen, kunnen og skullen, forstået som engagement, evner og nødvendighed.

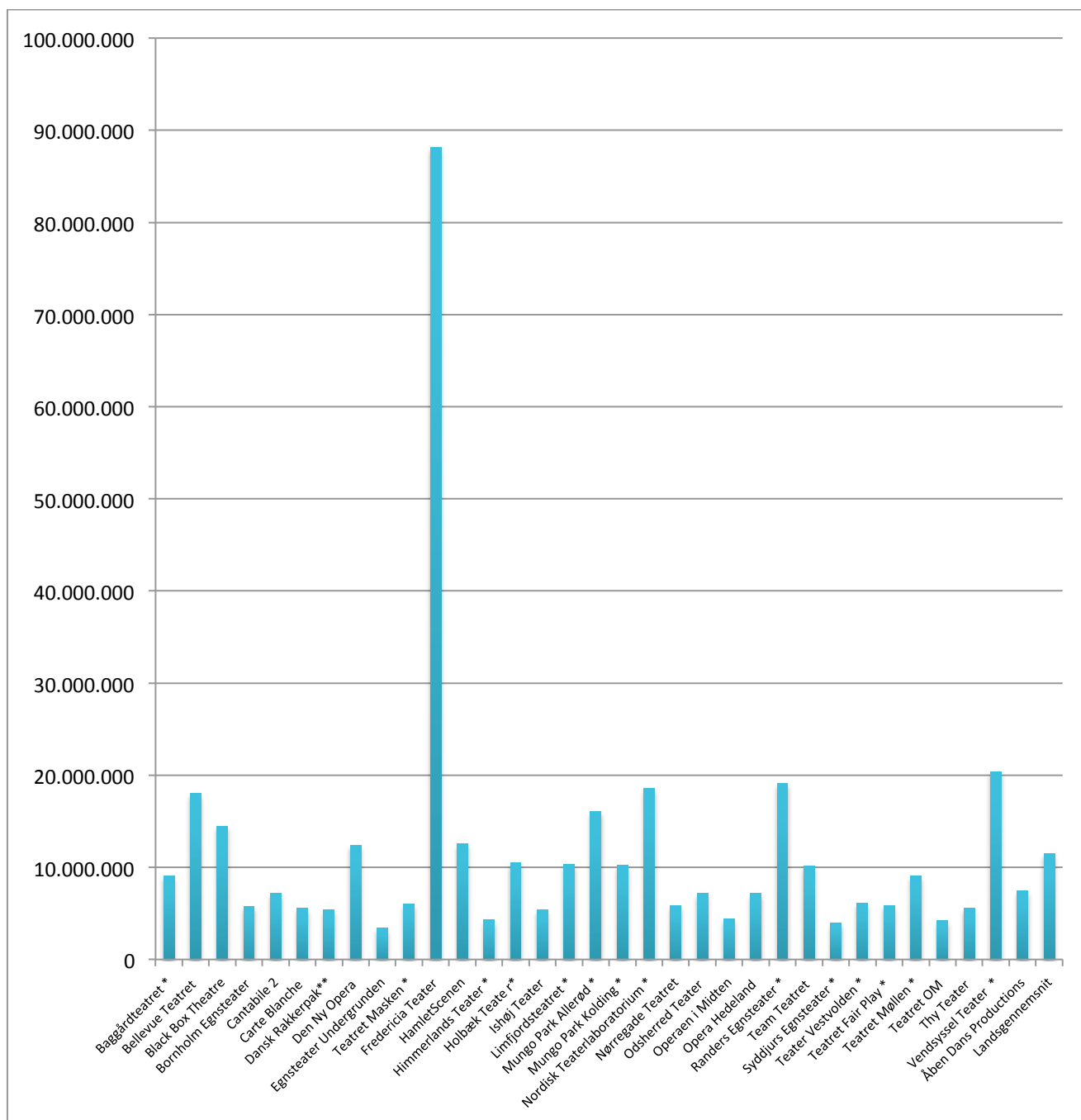
¹ Ønskekvistmodellen: Kunstnerisk kvalitet i performativ kunst, Klim 2003 samt Ønskekvisten: En håndbog i evaluering af teater, dans og musik, Klim 2005, begge Jørn Langsted, Karen Hannah og Charlotte Rørdam Larsen, Aarhus Universitet.

BILAG 1: ALLE EGNSTEATRES SAMLEDE OMSÆTNING I 2017

Figur udarbejdet på baggrund af tal fra godkendte regnskaber for 2017.

For teatre mærket med * er tal fra regnskaber i perioden 1/7-2017 til 30/6-2018.

For teatret mærket med ** er tal fra regnskab i perioden 1/10-2016 til 31/12-2017.

BILAG 2: EGNSTEATRES OMSÆTNING I 2017, OFFENTLIGT DRIFTSTILSKUD OG ØVRIGE INDTÆGTER

Figur udarbejdet på baggrund af tal fra godkendte regnskaber for 2017.

For teatre mærket med * er tal fra regnskaber i perioden 1/7-2017 til 30/6-2018.

For teatret mærket med ** er tal fra regnskab i perioden 1/10-2016 til 31/12-2017.

